

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. v právní věci žalobce: **SYNOT TIP, a. s.** (do 31. 3. 2009 existující pod obchodní firmou SYNOT LOTTO, a. s.), se sídlem Jaktáře 1475, Uherské Hradiště, zast. JUDr. Jaroslavem Novákem, Ph.D., advokátem se sídlem Trojanova 12, Praha, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Brně,** se sídlem Nám. Svobody 4, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 14. 9. 2010, č. j. 29 Ca 50/2009 – 35,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá rozsudek Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým krajský soud zamítl žalobu stěžovatele proti rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 12. 2008, č. j. 21828/08-1300-701728, ze dne 22. 12. 2008, č. j. 21825/08-1300-701728, ze dne 22. 12. 2008, č. j. 21826/08-1300-701728, ze dne 28. 7. 2009, č. j. 12059/09-1300-701728, ze dne 28. 7. 2009, č. j. 12060/09-1300-701728, ze dne 28. 7. 2009, č. j. 12061/09-1300-701728, ze dne 3. 8. 2009, č. j. 12131/09-1300-701728, ze dne 13. 8. 2009, č. j. 12132/09-1300-701728, ze dne 13. 8. 2009, č. j. 12133/09-1300-701728, ze dne 12. 11. 2009, č. j. 16409/09-1300-701728, ze dne 12. 11.2019, č. j. 16411/09-1300-701728, ze dne 11. 3. 2010, č. j. 3562/10-1300-701728, ze dne 11. 3. 2010, č. j. 3563/10-1300-701728, ze dne 11. 3. 2010, č. j. 3564/10-1300-701728,

ze dne 11. 3. 2010, č. j. 3565/10-1300-701728, ze dne 12. 4. 2010, č. j. 5251/10-1300-701728, ze dne 12. 4. 2010, č. j. 5250/10-1300-701728. Těmito rozhodnutími žalovaný zamítl odvolání stěžovatele proti platebním výměrům Finančního úřadu v Uherském Hradišti (dále jen „správce daně“), kterým nebyl stěžovateli uznán odpočet daně z přidané hodnoty za zdaňovací období prosinec 2006, prosinec 2007, březen - říjen 2008, prosinec 2008, leden - červen 2009.

V kasační stížnosti stěžovatel namítá nesprávné právní posouzení ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Podstatou sporu je chápání právních účinků vzniklých přijetím zákona č. 109/2006 Sb., kterým mimo jiné došlo ke změně § 113 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (dále jen „zákon o DPH“). Tímto zákonem, resp. čl. XVII., bylo vypuštěno ustanovení § 113 písm. b) zákona o DPH, kterým byla platnost ustanovení § 51 odst. 1 písm. i) a § 68 odst. 10 zákona o DPH omezena do 31. 12. 2004.

Stěžovatel žalobou namítal rehabilitaci výše uvedených ustanovení zákona o DPH, a to právě v důsledku novely zákona o DPH provedené zákonem č. 109/2006 Sb. Ustanovení § 51 odst. 1 písm. i) a § 68 odst. 10 zákona o DPH byla stěžovatelem aplikována v daňových přiznáních.

Soud v reakci na žalobu doslova převzal odůvodnění rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci 8 Afs 58/2008. Stěžovatel přes obsáhlou argumentaci postrádá v napadeném rozsudku odpověď na otázku ohledně své právní jistoty jako adresáta právní normy. Jak je vidět z odůvodnění rozsudku, soud se při posuzování nezabýval individuálními argumenty stěžovatele, ale pouze doslovně převzal odůvodnění rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v jiném případě.

Z odůvodnění rozsudku je zřejmé, že si soud vykládá právní účinky článku XVII bod. 2 zákona č. 109/2006 Sb. jinak než stěžovatel, ačkoliv obě interpretace jsou rovnocenné a je tedy nutné přistoupit k takovému výkladu, který je pro stěžovatele příznivější.

S ohledem na Šestou směrnici 77/388/EHS ostatně stěžovatel předpokládal, že osvobození od daně z přidané hodnoty sázek, loterií a her, ponechané co do podmínek a omezení v diskreci jednotlivých členských států znamená, že právě Česká republika mohla na jedné straně ponechat uvedené činnosti mezi osvobozenými činnostmi, a přitom zároveň poskytnout nárok na nadměrný odpočet tak, jak z § 68 odst. 10 zákona o DPH vyplývalo.

Dle stěžovatele mají být zákony přijímány tak, aby ti, kteří je čtou, nemohli mít pochybnosti o tom, co měl zákonodárce na mysli.

Zákon č. 309/1999 Sb. ani Ústava ČR ve svém čl. 52 neřeší, jak zákony pozbývají platnosti a účinnosti. Pokud si tedy stěžovatel chybně vyložil úmysly zákonodárce a účinky novely zákona o DPH provedené čl. XVII zákona č. 109/2006 Sb., pak tak neučinil proto, že by nečetl či neznal platné právní předpisy, ale proto, že se nikde nedočetl, jak na situaci právní řád ČR aplikovat.

Stěžovatel opětovně poukazuje na skutečnost, že § 113 zákona o DPH je legislativně nadepsán „účinnost“ a nikoli „platnost“ či „zrušovací ustanovení“. Stěžovatel má za to, že byl vystaven takové míře interpretační nejistoty, která je za hranicí toho, co lze po adresátovi právní normy žádat.

Stěžovatel uzavírá, že soud prvního stupně bez opory v platném zákoně či Ústavě interpretoval právo vadně k tíži stěžovatele. Soud prvního stupně bez opory v Ústavě, zejm. čl. 52 a bez opory v zákoně č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a Sbírce mezinárodních smluv, zejm. jeho § 3, si vyložil věc tak, že § 68 odst. 10 a § 51 odst. 1 písm. i) zákona o DPH novelou zákona provedenou čl. XVII bod 2 zákona č. 109/2006 Sb. se nestaly účinnou součástí právního řádu, a nemohly být proto stěžovatelem v dotčených zdaňovacích obdobích aplikovány.

Stěžovatel navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.).

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v rozsahu uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

V projednávané věci není sporu o tom, že stěžovatel provozoval v předmětných zdaňovacích obdobích loterie a jiné podobné hry ve smyslu § 60 zákona o DPH. Podstatné je posouzení právní otázky, zda v rozhodných zdaňovacích obdobích bylo provozování loterií a jiných podobných her plněním osvobozeným od daně z přidané hodnoty s nárokem na odpočet či bez nároku na odpočet daně.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje kasační důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatel předně nesouhlasí s výkladem krajského soudu ohledně pozbytí platnosti stěžovatelem aplikovaných ustanovení § 68 odst. 10 a § 51 odst. 1 písm. i) zákona o DPH v předmětných zdaňovacích obdobích.

S námitkami stěžovatele nelze souhlasit.

Nejvyšší správní soud postupoval při posouzení důvodnosti námitek stěžovatele dle níže uvedených zákonných ustanovení.

Podle § 51 odst. 1 písm. i) zákona o DPH ve znění k 1. 5. 2004 platilo, že při splnění podmínek stanovených v § 52 až § 62 jsou od daně bez nároku na odpočet daně osvobozena tato plnění: provozování loterií a jiných podobných her (§ 60) uvedených v § 2

písm. b), e), i), j) a k) zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů.

Podle § 68 odst. 10 stejného zákona platilo, že od daně s nárokem na odpočet je osvobozeno provozování loterií a jiných podobných her (§ 60), mimo her uvedených v § 2 písm. b), e), i), j) a k) zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů.

Podle § 113 zákona o DPH „tento zákon nabývá účinnosti dnem vstupu smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii v platnost, s výjimkou dle písm. b) ustanovení § 51 odst. 1 písm. i) a § 68 odst. 10, která pozbývají platnosti dnem 31. prosince 2004“.

Naopak, podle § 113 písm. a) zákona o DPH nabyl 1. 1. 2005 účinnosti § 51 odst. 1 písm. j) tohoto zákona, podle něhož je bez nároku na odpočet DPH osvobozeno provozování loterií a jiných podobných her.

Zákonem č. 109/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o sociálních službách, byl novelizován i zákon o DPH (čl. XVII), a to tak, že „v § 113 se na konci písmene a) čárka nahrazuje tečkou, písmeno b) se zrušuje a zároveň se zrušuje označení písmene a).“

Současný text § 113 zákona o DPH proto zní následovně: „Tento zákon nabývá účinnosti dnem vstupu smlouvy o přistoupení České republiky k Evropské unii v platnost, s výjimkou ustanovení § 23 odst. 3, § 73 odst. 3 věty poslední a § 51 odst. 1 písm. j), která nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2005.“

Nejvyšší správní soud předně poukazuje na to, že se k § 51 odst. 1 písm. i) a § 68 odst. 10 zákona o dani z přidané hodnoty, v návaznosti na § 113 tohoto zákona po jeho novelizaci provedené zákonem č. 109/2006 Sb., v minulosti opakovaně vyjádřil, a to např. v rozsudku ze dne 31. 12. 2008, č. j. 8 Afs 58/2008 - 65, na který odkázal v odůvodnění krajský soud a v navazujících rozsudcích ze dne 17. 4. 2009, č. j. 2 Afs 131/2008 - 137, ze dne 30. 4. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 - 130 a ze dne 14. 5. 2009, č. j. 1 Afs 26/2009 - 109, a dále v celé řadě dalších rozhodnutí, z nichž lze uvést např. rozsudek ze dne 30. 4. 2009, č. j. 8 Afs 22/2009 - 77, rozsudek ze dne 10. 6. 2009, č. j. 2 Afs 53/2009 - 122, rozsudek ze dne 30. 9. 2009, č. j. 5 Afs 56/2009 - 62, rozsudek ze dne 19. 11. 2009, č. j. 5 Afs 67/2009 - 65, rozsudek ze dne 30. 11. 2009, č. j. 8 Afs 72/2009 - 97, rozsudek ze dne 21. 12. 2009, č. j. 2 Afs 133/2008 - 91, a rozsudek ze dne 18. 2. 2010, č. j. 7 Afs 61/2009 - 145, všechny dostupné na www.nssoud.cz. Zdejší soud ve zmíněných rozhodnutích vždy dospěl k závěru, že s účinností od 1. 1. 2005 byly loterie a veškeré podobné hry podle zákona o loteriích plněním osvobozeným od daně z přidané hodnoty bez nároku na odpočet daně ve smyslu § 51 odst. 1 písm. j) zákona o dani z přidané hodnoty. Nejvyšší správní soud tedy musí konstatovat, že dosavadní judikatura zdejšího soudu je v posouzení předmětné otázky zcela konzistentní a ustálená, přičemž jde o názorovou shodu napříč jednotlivými senáty zdejšího soudu.

Právní názor, který zdejší soud v uvedené judikatuře vyslovil, stěžovatel zpochybňuje, nicméně i jeho argumentaci již Nejvyšší správní soud velmi zevrubně posoudil, přičemž neshledal důvody, proč se od své dosavadní judikatury odchýlit. Nejvyšší správní soud taktéž rozhodoval v právní věcech samotného stěžovatele (např. rozsudek č. j. 5 Afs 67/2009 - 65 ze dne 19. listopadu 2009). V citovaném rozhodnutí dospěl k shodnému závěru, a to, že *„předmětnou novelizací (novelou č. 109/2006 Sb.) zákona o DPH nemohlo dojít k rehabilitaci (obnovení platnosti a účinnosti) ustanovení § 51 odst. 1 písm. i) a § 68 odst. 10 tohoto zákona.“*

Nezbývá tedy než v podstatě zopakovat, co Nejvyšší správní soud již k argumentům nynějšího stěžovatele uvedl.

Stěžovatel opakovaně namítá, že soud prvního stupně bez opory v platném zákoně či Ústavě interpretoval právo vadně k tíži stěžovatele. Soud prvního stupně bez opory v Ústavě, zejm. čl. 52 a bez opory v zákoně č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a Sbírce mezinárodních smluv, zejm. jeho § 3, si vyložil věc tak, že § 68 odst. 10 a § 51 odst. 1 písm. i) zákona o DPH novelou zákona provedenou čl. XVII bod 2 zákona č. 109/2006 Sb. se nestaly účinnou součástí právního řádu, a nemohly být proto stěžovatelem v dotčených zdaňovacích obdobích aplikovány. Zákon č. 309/1999 Sb. ani Ústava ČR ve svém čl. 52 neřeší, jak zákony pozbývají platnosti a účinnosti. Pokud si tedy stěžovatel chybně vyložil úmysly zákonodárce a účinky novely zákona o DPH provedené čl. XVII zákona č. 109/2006 Sb., pak tak neučinil proto, že by nečetl či neznal platné právní předpisy, ale proto, že se nikde nedočetl, jak na situaci právní řád ČR aplikovat.

Zde ovšem Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že s obdobnou argumentací se vypořádal již v mnoha z výše citovaných rozhodnutí. V rozsudku č. j. 5 Afs 23/2010 - 180 ze dne 4. června 2010 konstatoval, že *„v posuzované věci však bylo zákonem výslovně stanoveno, že předmětná ustanovení pozbývají platnosti dnem 31. 12. 2004. Skutečnost, že tato ustanovení nebyla přímo a výslovně „zrušena“, nýbrž jen „pozbyla platnosti“, je pak třeba vykládat tak, že se jedná toliko o odlišnost legislativně technickou (terminologickou), a nikoliv významovou. K ukončení jejich platnosti namísto výslovného zrušení totiž zjevně došlo proto, že toto ukončení platnosti bylo obsaženo přímo v zákoně, kde se předmětná ustanovení nacházela, a nikoliv v zákoně jiném, kterým by se původní zákon novelizoval (k tomu srov. vedle rozsudku ze dne 17. 4. 2009, č. j. 2 Afs 131/2008 - 137, a rozsudku ze dne 30. 4. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 - 130, např. rozsudek ze dne 14. 5. 2009, č. j. 1 Afs 26/2009 - 109). Již jen pro úplnost zdejší soud uvádí, že vzhledem k tomu, že citované ustanovení § 113 písm. b) zákona o dani z přidané hodnoty výslovně použilo pojem „pozbývají platnosti“, a nikoliv „pozbývají účinnosti“, lze dovodit i to, že se nejedná o tzv. termínované zákony, pro něž platí, že po stanoveném termínu sice takový zákon i nadále zůstává součástí právního řádu, jedná se však o zákon „bezúčinný“, „vyhaslý“.*

Ve výše citovaném rozsudku se Nejvyšší správní soud vyjádřil taktéž k námitce stěžovatele ohledně existence dvojího výkladu novely zákona o DPH provedené čl. XVII zákona č. 109/2006 Sb. Nejvyšší správní soud konstatoval, *„že zákon o dani z přidané hodnoty nenabízel v rozhodné době, tj. v době od září 2007 do ledna 2008, v souvislosti s odpočtem daně z přidané hodnoty u loterií a jiných podobných her jakožto plnění od daně osvobozených rovnocenný dvojí výklad. Jedinou platnou a účinnou úpravou, kterou bylo*

v posuzovaném případě možné použít, bylo a je ustanovení § 51 odst. 1 písm. j) zákona o dani z přidané hodnoty, které provozování loterií a jiných podobných her řadí mezi plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně.“

Stěžovatel dále ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. namítá, že se krajský soud při posuzování žalobních námitek nezabýval individuálními argumenty stěžovatele, ale pouze doslovně převzal odůvodnění rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v jiném případě. Stěžovatel tedy namítá nepřezkoumatelnost rozsudku z důvodu nedostatečného odůvodnění.

Nejvyšší správní rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným neshledal. Jak tento soud setrvale judikuje, v žalobě je třeba odlišovat uplatněné žalobní námitky, resp. žalobní body a jednotlivé dílčí argumenty na jejich podporu. Krajský soud má povinnost vypořádat se ve svém rozsudku přezkoumatelným způsobem se všemi uplatněnými žalobními body, to ovšem neznamená, že musí nutně reagovat na každý dílčí argument či tvrzení žalobce.

V daném případě stěžovatel uplatnil v žalobě stěžejní žalobní bod, a to, že předmětná plnění stěžovatele v rámci provozování loterií či jiných podobných her podléhala osvobození od daně z přidané hodnoty s nárokem na odpočet daně, neboť se na ně vztahovala ustanovení § 51 odst. 1 písm. i) a § 68 odst. 10 zákona o dani z přidané hodnoty, která stěžovatel považoval za platná a účinná.

Krajský soud zaujal k dané sporné otázce jednoznačný právní názor, a to, že se provozování loterií a jiných podobných her bylo plněním osvobozeným od daně z přidané hodnoty bez nároku na odpočet daně.

Krajský soud odcitoval argumentaci z rozsudku Nejvyššího správního soudu 8 Afs 58/2008 - 65 ze dne 31. 12. 2008 a odkázal též na závěry rozsudku č. j. 2 Afs 53/2009 - 122 ze dne 10. 7. 2009, dále na rozsudek č. j. 2 Afs 131/2008 - 137 ze dne 17. 4. 2009 a rozsudek č. j. 5 Afs 67/2009 - 70 ze dne 19. 11. 2009. S odkazem na výše citovaná rozhodnutí pak krajský soud odmítl námitku stěžovatele ohledně existence dvojího výkladu. Podle krajského soudu nelze připustit výklad, že by ustanovení § 51 odst. 1 písm. i) a § 68 odst. 10 zákona o dani z přidané hodnoty zákona, které bezpochyby definitivně pozbylo platnosti k 31. 12. 2004, bylo způsobem, který naznačuje stěžovatel, znovu účinné, tj. že by mělo dojít k pouhému pozastavení účinnosti citovaného ustanovení. Pokud krajský soud převzal a odkázal na závěry rozsudku sp. zn. 8 Afs 58/2008, nelze mu v tomto ohledu ničeho vytknout, neboť argumentace stěžovatele v odkazované věci byla obdobná.

Pokud stěžovatel uvádí, že se krajský soud nezabýval individuálními argumenty stěžovatele, nelze s ním souhlasit. Ze strany č. 9 rozsudku je zřejmé, že se krajský soud konkrétně vznesenými žalobními námitkami zabýval. Krajský soud posuzoval námitku dvojího výkladu, nezákonnosti postupu správce daně při vydání výzvy dle § 43 zákona o správě daní a poplatků, stejně jako se vypořádal s odkazy stěžovatele na nálezy Ústavního soudu. Stěžovatel v kasační stížnosti předmětnou námitku blíže nespecifikuje, neuvádí,

které z individuálních argumentů pominul krajský soud posoudit, proto tato námitka není způsobilá bližšího soudního přezkumu.

Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené uzavírá, že krajský soud nepochybil, pokud dospěl k závěru, že stěžovatel nárok na odpočet DPH za předmětná zdaňovací období neměl, neboť tento opřel o ustanovení § 51 odst. 1 písm. i) a § 68 odst. 10 zákona o DPH, jež pozbyla platnosti.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že důvody kasační stížnosti podřazené pod § 103 odst. 1 písm. a) ani d) s. ř. s. nebyly shledány, neboť krajský soud dospěl ke správnému závěru, a to, že stěžovateli nárok na odpočet daně v předmětných zdaňovacích obdobích nemohl vzniknout. Proto Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. prosince 2010

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu